

Viite

Asia

Krasnojarskin piirin metsäteollisuuden yleiskokous

Asiasanat VENÄJÄ, KESTÄVÄ METSÄTALOUS**Hoitaa UM** ITÄ-22**Hoitaa UE** MOS

Koordinoi

Tiedoksi

ITÄ-01; ITÄ-02; ITÄ-23; ITÄ-24; ITÄ-25; KPO-01; KPO-02; KPO-03

BER; PEK; PET; PIE

KTM; METSÄHALLITUS; METSÄNTUTKIMUSLAITOS; METSÄTEOLLISUUS RY; MMM/MEO;

MTK; SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS; VM; YM; YM/KVY

Krasnojarskin piiri oli vuonna 2003 Venäjän alueista suurin sahatavaran tuottaja. Tuotanto oli 1.7 milj. m³ ja maan suurimmat sahayritykset olivat Novojeniseijskij LHK (500 000 m³/v) ja Lesosibirskij LDK No 1 (430 000 m³/v).

Krasnojarskissa järjestettiin 29.- 30.06 Krasnojarskin piirin metsäteollisuuden harjoittajien 3. yleiskokous, johon osallistui noin 300 alan yritysten ja hallinnon edustajaa. Ensimmäisenä päivänä oli plenum-tilaisuus lukuisine esitelmineen ja toisena päivänä työskenneltiin teemakohtaisissa pyöreän pöydän keskusteluissa.

Pääaiheina olivat alueen uusi metsäkompleksin kehittämisohjelma 2004 - 2015 sekä federaation metsälakiesitys ja sen vaikutukset.

Plenum

Kuvernööri **A. Hloponin** piti metsälain heikkouksia yhtenä pääsyynä metsätalouden ongelmiin. Hän korosti puheessaan alueiden päätösvallan tärkeyttä ja tarvetta toimintatavan ja ohjeiden erilaistamiseen alueen olosuhteiden mukaan. Puunkorjuutoimintaan tulee vaatia lisenssi ja Krasnojarskissa on jo toteutettu väliaikainen toimilupajärjestelmä. Tulee pyrkiä suurten vertikaalisesti integroitujen yhtiöiden luomiseen, joiden puuhuolto turvataan pitkäaikaisilla vuokrasopimuksilla. Kuvernööri on vahvistanut päätöksen, jonka mukaan Krasnojarskin piirin luonnonsuojelualueiden pinta-alaa lisätään 3 milj. ha vuoteen 2007 mennessä.

Varakuvernööri **L. Kusnetsov** esitteli joulukuussa 2003 vahvistettua Krasnojarskin piirin metsäkompleksin kehittämisohjelmaa vuosille 2004-2015. Alueen vuotuisesta 55 milj. m³:n hakkuusuunnitteesta käytetään nykyisin noin 9 milj. m³. Ohjelmassa analysoidaan ongelmaa ja esitetään ratkaisuja. Federaation tasolla tulee tehdä toiminnan yleisiä edellytyksiä parantavia ratkaisuja. Pää tavoitteena on korkean jalostusasteen tuotannon ja investointihalukkuuden lisääminen.

Venäjän federaation metsätalousviraston johtaja **V. Roštšupkin** arvioi myönteisesti Krasnojarskin piirin metsäkompleksin kehittämisohjelmaa ja piti hyvänä sitä, että alue itse aktiivisesti etsii ratkaisuja

alan kehittämiseen. Hän kertoi myös metsälakiesityksen tilanteesta ja arvioi, että lakiesitys edennee duuman käsittelyyn syyskuussa. Subjektien toimivalta metsäasioissa tulee laajenemaan. Ongelmina hän piti metsänkäytön maksujen määrittämistä ja leshoosien reformia.

Metsäteollisuuden liiton varapresidentti **L. Makljukov** kommentoi myös metsälakiesitystä todeten, että teollisuuden perusteltuja esityksiä on otettu vain osittain huomioon. Hän totesi, että heikosti kannattavat yritykset eivät voi ottaa vastuuta metsänhoidon kustannuksista. Lain kanssa ei tule kiirehtiä, koska sen kautta ratkaistaan Venäjän metsien kohtalo.

Krasnojarskin piirin metsähallinnon johtaja **V. Vekšin** kertoi, että alueella toimii 1 500 puunkorjaajaa, joista vain muutama hankkii yli 100 000 kuutiota vuodessa. Viime vuosina pystykauppojen osuus on pienentynyt ja vuokrauksen osuus on kasvanut. Vuodesta 2003 lähtien on tehty 49 vuoden vuokrasopimuksia. Suurille toimijoille tulee antaa etusija ja pieniä yrityksiä tulee yhdistää. Vuokraajat tekevät merkittävän osan metsänhoitotöistä mutta osallistuvat heikosti metsäpalojen torjuntaan.

Pyöreän pöydän keskustelut

Aiheina olivat kuljetukset, metsäsertifiointi, investoinnit sekä koneiden ja laitteiden hankinnan rahoitus. Puhetta johti varakuvernööri **A. Gnesdilov**. Osallistuivat aiheisiin kuljetukset ja metsäsertifiointi.

Kuljetukset

Keskusteltiin lähinnä vesi- ja rautatiekuljetuksesta. Jenisein vesikuljetukset ovat 5 milj. tonnia vuodessa ja siitä Angara-joen osuus on noin puolet. Suurin toimija on Jenisein jokiliikenne-yhtiö, jota epäiltiin monopoliaseman hyödyntämisestä hinnoittelussa. Angara-joella uitetaan puuta vuosittain nippulauttoina noin 1 milj. m³. Ongelmana on rakenteilla olevan Bogutšanskin voimalaitoksen ohitus. Rakentajayhtiö ei ota vastuuta uiton järjestelystä vaan metsäyritykset joutuvat kustantamaan ohituksen. Angaran alueella voidaan odottaa vesikuljetusten kasvua, koska siellä on käyttämättömiä hakkuumahdollisuuksia. Angaran vesistöissä ylempänä Irkutskin puolella uitetaan myös puuta voimalaitosten altailla.

Sahatavaraa kuljetaan proomuilla. Aikaisemmin kuljetusten pääsuunta oli Jenisein suulle, josta Igarkan kautta päästään Pohjoiselle Meritielle Murmanskiin. Tämän reitin käyttö on vähentynyt ja sahatavaraa viedään vuosittain vain 50 000 m³ ja määrän ei odoteta lisääntyvän merkittävästi. Syynä ovat korkeat rahdit, joihin vaikuttaa myös jäänmurtajien palvelujen kalleus. Sahatavarakaupassa on siirrytty nopeisiin toimituksiin ja aikaisempaa pienempiin eriin ja tähän on vaikea sopeutua.

Rautatiekuljetusten ongelmina ovat vaunukalusto ja kuormaustaikat. Puutavara menee valtaosin Kiinaan ja myös tullauksessa tuntui olevan ongelmia.

Metsäsertifiointi

Sertifiointikeskustelun alustivat FSC:n ylivoimaisuutta korostaneet WWF:n edustajat. Krasnojarskin metsänsuojeluaseman johtaja **V. Soldatov** kertoi asiantuntevasti koko maan sertifiointitilanteesta todeten, että kehitteillä on venäläisen vapaaehtoinen sertifiointijärjestelmä, joka ei ole suoraan FSC eikä PEFC. Krasnojarskissa toimii Siperian metsäsertifiointikeskus.

ZAO Novojenisejskij LHK sai Krasnojarskin piirin ensimmäisen FSC metsäsertifikaatin. Yritys korjaa puuta noin 1.5 milj. m³ vuodessa. Sertifiointin kohteena on Motiginskin piirissä sijaitseva 49 000 hehtaarin vuokra-alue, jonka vuotuinen hakkuusuunnite on 100 000 m³. Yrityksen edustaja kertoi, että leshoosi ei pystynyt ottamaan vastuuta sertifiointin edellyttämästä toiminnan tason parantamisesta joten vuokramiehen tuli ottaa tämä vastuu myös kustannusten suhteen. Auditoinnin teki englantilainen

yritys Woodmark. Suurin muutos on siirtyminen kohti alueen pysyvää kestävä metsätaloutta vaelta-
van puunkorjuun sijaan. Sertifioidusta metsästä korjattu puu pidetään jalostuksessa erillään muusta
raaka-aineesta. Sertifioidun sahatavaran kysyntä on hyvä ja sertifiointia jatketaan muilla alueilla.

Kommentti

Krasnojarskin metsäasioista keskusteltiin keväällä 2003 suomalaisen delegaation vieraillessa alueella. Silloin tunnelma oli aika pessimistinen ja alan kriisiä pidettiin vaikeana. Vaikka pääongelmat ovat en-
tiset tuntui nyt löytyvän enemmän aktiivisen yrittämisen henkeä ja monia hankkeita on käynnistetty. Krasnojarskin piirin metsäsektorin kehittämissuunnittelussa olisi hyödyllistä käyttää myös läntisiä asi-
antuntijoita uusien näkökulmien löytämiseksi.

Metsäteollisuuden tuotteiden tärkeimpänä markkina-alueena pidetään Kiinaa. Nyt päätuotteena on raa-
kapuu mutta tavoitteena on lisätä jalosteiden osuutta. Selluteollisuuden kehittäminen on Krasnojarskin
metsäsektorin avainkysymys kuten monilla muillakin alueilla. Pelkän tukkipuun hakkuu heikentää
metsien tilaa ratkaisevasti ja hakattujen alueiden taantuva kehitys on jo pitkällä. Laajat metsävarat
mahdollistavat vielä pitkään entisen käytännön jatkamisen toisin kuin Euroopan puolen monilla alueil-
la.

Neuvostoliiton suuri saavutus Pohjoinen Meritie palveli alunperin juuri metsäteollisuutta. Markkinata-
loudessa sen käytön metsäteollisuuden kuljetuksiin arvioidaan jäävän varsin vähäiseksi. Angara-joki
on Arkangelin suunnan lisäksi toinen alue Venäjällä, missä uitolla on vielä laajempaa merkitystä.

Sertifiointi antaa Venäjällä ja varsinkin Siperiassa kilpailuedun niille harvoille yrityksille, jotka pysty-
vät sen toteuttamaan. Läntisillä markkinoille vaikuttavat epämääräiset käsitykset Venäjän metsätalou-
desta korostavat sertifiointin merkitystä. Novojeniseikin esimerkki kertoo, että sertifiointi voi johtaa
selvään muutokseen ja uuteen toimintatapaan. Mielenkiintoista on, että valtio-omistaja ei kyennyt ser-
tifiointin edellyttämään kehittämiseen ja vastuun otti vuokraaja.

Miksi suomalaiset metsäteollisuusyritykset ovat vielä varsin passiivisia Siperian ja Kauko-Idän suh-
teen? Kehitys ei etene enää kuten ennen Euroopan suunnasta vähitellen vaan Siperiassa voidaan hypä-
tää suoraan moderneihin ratkaisuihin, jotka ovat samalla kannattavaa liiketoimintaa.

LIITTEET

-